



## Natuurtoets

In het kader van de Wet natuurbescherming en Verordening ruimte

Plangebied: Snoekstraat, Almere

Opsteller F. A. van Meurs & J. Keyzer





## Natuurtoets

### In het kader van de Wet natuurbescherming en Verordening ruimte

Ondertitel	Plangebied: Snoekstraat, Almere
Opsteller	F. A. van Meurs & J. Keyzer
Datum	31-08-2017
Versienummer	01
Rapportkenmerk	ER20170831v01
Aantal pagina's	35
Opdrachtgever	Kubiek Ruimtelijke Plannen
Contactpersoon	P. Wallenburg
Collegiale toets	L. Boon
Wijze van citeren	Meurs, F. A. van & J. Keyzer, 2017. Natuurtoets. In het kader van de Wet natuurbescherming en Verordening ruimte. Plangebied: Snoekstraat, Almere. Rapportkenmerk ER20170831v01. Ecoresult B.V., Dordrecht.

Ecoresult B.V.  
Van Ravesteyn-erf 156  
3315 DK Dordrecht  
078 75 184 12  
[info@ecoresult.nl](mailto:info@ecoresult.nl)  
[www.ecoresult.nl](http://www.ecoresult.nl)

© copyright Ecoresult B.V. 2017

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende.

Ecoresult B.V. kan door opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.

## INHOUDSOPGAVE

1 Inleiding.....	5
1.1 Aanleiding.....	5
1.2 Doel.....	5
1.3 Leeswijzer.....	5
2 Toelichting onderzoekskader.....	7
2.1 Wet natuurbescherming .....	7
2.2 Verordening fysieke leefomgeving .....	8
3 Omschrijving plangebied.....	11
3.1 Algemeen.....	11
3.2 Beschrijving.....	11
3.3 Voorgenomen ontwikkelingen.....	12
3.4 Planning .....	13
4 Onderzoekresultaten beschermde gebieden.....	15
4.1 Wet natuurbescherming .....	15
4.2 Verordening fysieke leefomgeving .....	15
5 Onderzoekresultaten beschermde soorten.....	17
5.1 Algemeen.....	17
5.2 Soorten Vogelrichtlijn.....	18
5.3 Soorten Habitatrichtlijn .....	20
5.4 Nationaal beschermde soorten .....	23
6 Conclusies en aanbevelingen .....	27
6.1 Beschermde gebieden .....	27
6.2 Beschermde soorten .....	27
6.3 Aanbevelingen.....	28
7 Geraadpleegde bronnen .....	31
7.1 Literatuur.....	31
7.2 Internet.....	31
Bijlage 1 Foto-impressie plangebied.....	33

## 1 Inleiding

### 1.1 *Aanleiding*

In opdracht van Kubiek Ruimtelijke Plannen heeft Ecoresult een natuurtoets uitgevoerd. Het plangebied voor deze toets is gelegen ter plaatse van Snoekstraat, Almere, gemeente Almere, provincie Flevoland. De aanleiding voor dit onderzoek betreft de bouw van een woonzorgvoorziening binnen het plangebied waarvoor het plangebied compleet bouwrijp wordt gemaakt (zie verder hoofdstuk 3). Deze werkzaamheden kunnen schadelijke effecten hebben op beschermde soorten en natuurgebieden. Wet- en regelgeving voor flora, fauna en natuurgebieden kan hierdoor worden overtreden. Deze natuurtoets zoomt in op de (mogelijke) effecten door de activiteiten en op welke wijze gehandeld dient te worden.

### 1.2 *Doel*

Door middel van een oriënterend bronnen- en veldonderzoek zal worden onderzocht of de geplande werkzaamheden kunnen leiden tot:

- Overtreding van verbodsbepalingen voor (potentieel) aanwezige soorten flora en fauna. In het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb).
- Een (significant) negatief effect op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. In het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb).
- Een (significant) negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Of een negatief effect op anderzijds beschermde natuurgebieden op provinciaal niveau (o.a. bijzondere provinciale natuurgebieden, bijzondere provinciale landschappen, belangrijke weidevogel gebieden). In het kader van de Verordening ruimte.

### 1.3 *Leeswijzer*

In deze rapportage wordt allereerst het kader beschreven waar aan getoetst wordt. Vervolgens wordt het plangebied en de geplande activiteiten beschreven. Hierna worden per beschermingsregime de voor het plangebied relevante beschermde gebieden en beschermde soorten beschreven en

beoordeeld. In de conclusie worden de resultaten van dit oriënterend onderzoek samengevat en wordt (indien van toepassing) geadviseerd welk aanvullend onderzoek noodzakelijk is. Afgesloten wordt met een bronvermelding en een fotobijlage van het plangebied ten tijde van het oriënterend veldbezoek.

## 2 Toelichting onderzoekskader

### 2.1 *Wet natuurbescherming*

Per 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (Wnb) van kracht. Deze nieuwe wet is een vervanging en samenbundeling van drie voorgaande wetten; de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en Faunawet<sup>1</sup>. Tevens heeft er een decentralisatie van het bevoegd gezag plaatsgevonden: per 1 januari 2017 zijn de provincies verantwoordelijk voor de vergunningen en ontheffingen. De Wnb is op te delen in grofweg drie delen:

#### 2.1.1 Bescherming van gebieden

De Wnb richt zich met de bescherming van natuurgebieden uitsluitend op Natura 2000-gebieden. Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In Natura 2000-gebieden worden bepaalde dier- en plantsoorten en hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit te behouden. Invloeden (ook van buitenaf) mogen deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar brengen.

#### 2.1.2 Bescherming van soorten

De Wnb onderscheidt drie verschillende beschermingsregimes, met elk hun eigen verbodsbepalingen (zie tabel 1). De eerste twee categorieën zijn gebaseerd op de door de Europese Unie opgestelde Vogelrichtlijn (uit 1979) en de Habitatrichtlijn (uit 1992). Het derde beschermingsregime betreft soorten die niet op Europees niveau beschermd zijn, maar wel op landelijk niveau: de Nationaal beschermde soorten (in de wet aangeduid als “andere soorten”). Als bevoegd gezag heeft iedere afzonderlijke provincie (een aantal) algemene soorten uit deze derde categorie vrijgesteld van ontheffingsplicht. Wel geldt altijd voor alle soorten de algemene zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat men bij werkzaamheden met mogelijk negatief effect op planten en dieren, maatregelen dient te nemen (binnen wat redelijkerwijs van men verwacht kan worden) om onnodige schade aan planten of dieren te voorkomen<sup>2</sup>.

---

1 [www.rvo.nl](http://www.rvo.nl)

2 Ministerie van Economische zaken (2016) Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wnb	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wnb	Beschermingsregime Nationaal beschermde soorten (andere soorten) § 3.3 Wnb
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Tabel 1: Soortenbescherming en verbodsbepalingen volgens de Wnb

### 2.1.3 Bescherming van houtopstanden

De bescherming van houtopstanden betreft voornamelijk een voortzetting van de Boswet en richt zich op de instandhouding van het bosareaal. Bij houtopstanden groter dan 10 are of 20 rijbomen en gelegen buiten de bebouwde kom geldt een meldplicht, herplantplicht en mogelijke oplegging van een kapverbod. In deze natuurtoets blijft de bescherming van houtopstanden buiten beschouwing.

## 2.2 Verordening fysieke leefomgeving

In de Verordening fysieke leefomgeving van de Provincie Flevoland is het Natuurnetwerk Nederland



(NNN) vastgelegd. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een netwerk van groene gebieden, voorheen bekend als de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het NNN wordt beschermd via het planologisch kader. Het NNN is verankerd in de bestemmingsplannen waarin de regels uit de provinciale Verordening ruimte zijn verwerkt. Het ruimtelijke beleid voor het NNN kent het “nee, tenzij” principe en is gericht op ‘behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke waarden en kenmerken’ van het NNN.

Naast het NNN kan de provincie planologische bescherming aan gebieden toekennen door hen aan te wijzen als “bijzondere provinciale natuurgebieden” of “bijzondere provinciale landschappen”. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan de bescherming van belangrijke weidevogelgebieden. Het NNN kent geen uniform beschermingsregime. Iedere provincie kan een eigen invulling geven aan bijvoorbeeld compensatie. Het beschermingsregime van overige op provinciaal niveau beschermde gebieden kan sterk verschillen tussen provincies.

## 3 Omschrijving plangebied

### 3.1 Algemeen

Het plangebied is gelegen aan de rand van de bebouwde kom van de in de wijk Waterwijk, te Almere, gemeente Almere, Provincie Flevoland.



Afbeelding 1: Ligging plangebied. Voor de ligging in Almere, zie de kaartinzet rechtsboven. Het plangebied is rood gemarkeerd. Kaartbron: PDOK.

### 3.2 Beschrijving

- Het plangebied wordt omgrensrd door de Snoekstraat, Barracudastraat en Kreeftstraat.
- In het plangebied zijn gazons, speelweides (met speeltoetsellen) met daarop solitaire bomen, een boomgroep met ondergroei en enkele hagen aanwezig.
- In het plangebied aanwezige bomen zijn eik, linde, wilg, berk, hazelaar, taxus, gewone esdoorn. Stamdoorsnede varieert sterk: van smal tot volwassen bomen. Hoogte varieert van enkele meters tot 20 meter.

- Door het plangebied loopt een fiets/wandelpad heen.
- Bebouwing is binnen het plangebied afwezig.
- Open water (zoals vijvers) is afwezig. Ten zuiden van het plangebied ligt een grote waterpartij, de Leeghwaterplas.
- Groengebieden in de ruimere omgeving betreffen het Bos der Onverzettelijken en het Hanny Schaftpark.
- Het plangebied maakt deel uit van een woonwijk met flats en eengezinswoningen.



*Afbeelding 2: Links het plangebied. Foto: L. Boon, Ecoresult B.V.*

Zie bijlage 1 voor een foto-impressie van het plangebied.

### **3.3 Voorgenomen ontwikkelingen**

Het betreft de bouw van een appartementencomplex met 47 wooneenheden, geschikt voor bewoning door ouderen. De appartementen worden gesitueerd in een u-vorm rondom een centrale binnentuin met een kleine boomgaard. Hiertoe wordt alle beplanting gekapt en het plangebied bouwrijp gemaakt. Vervolgens zal het plangebied bebouwd worden. Zie Afbeelding 3 en Afbeelding 4.



Afbeelding 3: Overzicht toekomstige situatie. Kaartbron: Plankaart. Anders Wonen in de Waterwijk, 2017.

### 3.4 Planning

De exacte planning van de voorgenomen ontwikkelingen is op dit moment nog niet bekend.



Afbeelding 4: Toekomstige situatie in vogelvlucht-perspectief, gezien vanuit het zuidoosten. Kaartbron: Impressie Vogelvlucht. Anders Wonen in de Waterwijk, 2017.

## 4 Onderzoeksresultaten beschermde gebieden

### 4.1 *Wet natuurbescherming*

#### 4.1.1 **Natura 2000**

Het plangebied is niet gelegen in een Natura 2000-gebied<sup>3</sup>, zie Afbeelding 5. Het meest dichtstbijzijnde Natura 2000 gebied is de Lepelaarsplassen, op ruim 2,2 km. afstand ten noorden van het plangebied. Op een afstand van 4,4 bevindt zich het Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer. Op 5,0 km bevinden zich de Oostvaardersplassen. Invloeden (ook van buitenaf) mogen de instandhoudingsdoelstellingen van de betreffende Natura 2000-gebieden niet in gevaar brengen. Negatief effect (door emissie, geluid, trilling of verlichting) op bovengenoemde gebieden valt uit te sluiten op basis van de afstand van deze gebieden tot het plangebied en de aard van de activiteiten die hier zullen plaatsvinden. Aanvullend (veld)onderzoek is niet noodzakelijk. Daarmee hoeft geen vergunning als bedoeld in artikel 2.7 van de Wnb te worden aangevraagd.

### 4.2 *Verordening fysieke leefomgeving*

#### 4.2.1 **Natuurnetwerk Nederland**

Het plangebied is niet gelegen in het Natuurnetwerk Nederland (NNN)<sup>4</sup>. Dichtstbijzijnde NNN (het Vaartsluisbos, ten noorden van het plangebied) ligt op een afstand van ca. 900 m van het plangebied. Zie Afbeelding 5. Op basis van de afstand van deze gebieden tot het plangebied en de aard van de activiteiten die hier zullen plaatsvinden valt op voorhand uit te sluiten dat er sprake is van (tijdelijke) negatieve impact op de wezenlijke waarden en kenmerken van bovengenoemd gebieden. Aanvullend (veld)onderzoek is niet noodzakelijk.

<sup>3</sup> <http://kaart.flevoland.nl/natuurbeheerplan/>

<sup>4</sup> <http://kaart.flevoland.nl/natuurbeheerplan/>



Afbeelding 5: NNN-gebieden en Natura 2000-gebieden ten opzichte van het plangebied (rood gemarkeerd). Bron: <http://kaart.flevoland.nl/natuurbeheerplan/>

## 5 Onderzoeksresultaten beschermde soorten

### 5.1 *Algemeen*

Het verkennend veldonderzoek is uitgevoerd op 06-07-2017 door L. Boon, ecologisch deskundige<sup>5</sup> bij Ecoresult B.V. Het complete plangebied is – daar waar nodig – met hulp van een verrekijker onderzocht.

De Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) is geraadpleegd om een indruk te krijgen over de aanwezigheid van beschermde soorten rondom het plangebied. De tabellen in dit hoofdstuk zijn gebaseerd op waarnemingen uit de NDFF database van de afgelopen 5 jaar.

Op basis van het bronnenonderzoek en de aanwezige habitats was een goede inschatting van de potenties en aan- of afwezigheid van de beschermde soorten te maken.

---

<sup>5</sup> Voor een definitie van ecologisch deskundige wordt verwezen naar <https://mijn.rvo.nl/ecologisch-deskundige?inheritRedirect=true>

## 5.2 Soorten Vogelrichtlijn

### 5.2.1 Bronnenonderzoek

Soort	Soortgroep	Afstand
Boomvalk	Vogels met vaste rust- of verblijfplaats	0 - 1 km
Buizerd	Vogels met vaste rust- of verblijfplaats	0 - 1 km
Gierzwaluw	Vogels met vaste rust- of verblijfplaats	0 - 1 km
Grote Gele Kwikstaart	Vogels met vaste rust- of verblijfplaats	0 - 1 km
Havik	Vogels met vaste rust- of verblijfplaats	0 - 1 km
Huismus	Vogels met vaste rust- of verblijfplaats	0 - 1 km
Kerkuil	Vogels met vaste rust- of verblijfplaats	0 - 1 km
Ooievaar	Vogels met vaste rust- of verblijfplaats	0 - 1 km
Ransuil	Vogels met vaste rust- of verblijfplaats	0 - 1 km
Roek	Vogels met vaste rust- of verblijfplaats	0 - 1 km
Slechtvalk	Vogels met vaste rust- of verblijfplaats	0 - 1 km
Sperwer	Vogels met vaste rust- of verblijfplaats	0 - 1 km
Wespendief	Vogels met vaste rust- of verblijfplaats	0 - 1 km
Zwarte Wouw	Vogels met vaste rust- of verblijfplaats	1 - 5 km

*Tabel 2: Waargenomen vogels met vaste rust- of verblijfplaatsen binnen een afstand van 5 km van het plangebied. Bron: NDFF – quickscanhulp, geraadpleegd op 28-07-2017.*

### 5.2.2 Verkennend veldonderzoek

#### 5.2.2.1 Jaarrond beschermde nesten

Vanwege het ontbreken van bebouwing binnen het plangebied zijn typische gebouwbewonende soorten zoals de huismus en de gierzwaluw uit te sluiten in het plangebied. Daarnaast zijn tijdens het verkennend veldonderzoek geen van beiden soorten gezien of gehoord. Het plangebied is geschikt voor jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen van vogels in bomen. Tijdens het verkennend veldbezoek zijn twee grote(re) nesten aangetroffen die een vaste rust- en verblijfplaats van sperwer kunnen herbergen. Potentieel essentieel functioneel leefgebied (foerageergebied) voor vogels met jaarrond beschermde nesten is in het plangebied afwezig. Andere boombewonende vogels met een vaste rust- en verblijfplaats zijn redelijkerwijs uit te sluiten op basis van ongeschikt habitat en de afwezigheid van sporen.



### 5.2.2.2 *Niet jaarrond beschermde nesten*

Het plangebied is potentieel geschikt voor vogels met niet jaarrond beschermde nesten. Het plangebied is geschikt voor een selectie van deze soorten (zogenaamde categorie 5-soorten), zoals zwarte kraai, boomkruiper, ekster, koolmees en pimpelmees.

### 5.2.2.3 *Algemene broedvogels*

Het plangebied is potentieel geschikt als voortplantingsplaats voor algemene vogels. Dit betreffen struik- en boombroeders zoals merel, gaai, Turkse tortel, tjiftjaf, winterkoning (alle aangetroffen in het plangebied).

## 5.2.3 Effectbeoordeling en toetsing

### 5.2.3.1 *Jaarrond beschermde nesten*

Aanwezigheid van sperwer in het plangebied is niet uit te sluiten. De kap van de beplanting kan invloed hebben op mogelijk aanwezige verblijfplaatsen, deze kunnen worden vernietigd. Hierdoor kunnen de verbodsbepalingen Art 3.1 lid 2, 4 en 5 (zie Tabel 1) van de Wnb worden overtreden.

Aanvullend veldonderzoek is daardoor nodig om te bepalen:

- of voortplantings- en vaste rust- en verblijfplaatsen van sperwer in het plangebied aanwezig zijn. Dit onderzoek dient te worden uitgevoerd in de periode 1 maart - 15 juli door middel van 3 veldonderzoeken. De tussenliggende tijd tussen beide veldonderzoeken is minimaal 10 dagen. De aanpak voor het aanvullend veldonderzoek is conform de voor de soort gangbare telrichtlijnen<sup>6</sup>. Indien voortplantings- en vaste rust- en verblijfplaatsen van sperwer aanwezig zijn én door de werkzaamheden een verbodsbepaling van de Wet natuurbescherming wordt overtreden dient een ontheffing of vergunning in bezit te zijn voordat met de werkzaamheden kan worden gestart.

### 5.2.3.2 *Niet jaarrond beschermde nesten*

In het plangebied is broedhabitat aangetroffen voor soorten waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. In dezen zijn er geen omstandigheden die jaarronde bescherming van deze nesten rechtvaardigen. Het betreft lokaal en regionaal algemene vogels, zoals zwarte kraai, boomkruiper, ekster, koolmees en pimpelmees. Er zijn daarnaast talrijke alternatieven in de

<sup>6</sup> <https://www.sovon.nl/nl/soort/2690>

directe omgeving. Tijdelijke schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette nesten van niet jaarrond beschermde soorten zijn te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord).

### 5.2.3.3 *Algemene vogels*

Het plangebied is hiernaast potentieel geschikt als voortplantingsplaats voor algemene vogels, zoals merel, houtduif, winterkoning. Nesten van algemene vogels vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van de wet. Tijdelijke schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette nesten van algemene vogels zijn onder andere te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord) door buiten het broedseizoen te werken (buiten grofweg de periode 15 maart – 15 augustus).

## 5.3 *Soorten Habitatrichtlijn*

### 5.3.1 **Bronnenonderzoek**

Soort	Soortgroep	Afstand
Muurhagedis	Reptielen	0 - 1 km
Bever	Zoogdieren	0 - 1 km
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren	0 - 1 km
Laatvlieger	Zoogdieren	0 - 1 km
Otter	Zoogdieren	0 - 1 km
Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren	0 - 1 km
Rugstreeppad	Amfibieën	1 - 5 km
Gevlekte witsnuitlibel	Insecten - Libellen	1 - 5 km
Meervleermuis	Zoogdieren	1 - 5 km
Rosse vleermuis	Zoogdieren	1 - 5 km
Watervleermuis	Zoogdieren	1 - 5 km

*Tabel 3: Waargenomen habitatrichtlijnsoorten binnen een afstand van 5 km van het plangebied. Bron: NDFF – quickscanhulp, geraadpleegd 28-07-2017.*

### 5.3.2 **Verkennend veldonderzoek**

#### 5.3.2.1 *Vleermuizen*

Vanwege het ontbreken van bebouwing binnen het plangebied zijn typische gebouwbewonende soorten zoals gewone dwergvleermuis, laatvlieger en meervleermuis uit te sluiten in het plangebied. Het plangebied is potentieel geschikt voor boombewonende vleermuizen. Ondanks dat duidelijke potentiële verblijfplaatsen niet zijn aangetroffen tijdens het veldbezoek is niet uit te sluiten (door

boomgrootte en dichte bladerendek) dat de bomen in het plangebied invliegopeningen herbergen in de vorm van scheuren, spleten en loszittend bast. Spechtengaten werden niet aangetroffen. Geschikte zomer- en paarverblijfplaatsen voor boombewonende vleermuizen (gewone grootoorvleermuis en ruige dwergvleermuis) zijn zodoende aanwezig. Voor kraam- en winterverblijfplaatsen in bomen is het plangebied ongeschikt vanwege het ontbreken van holten met een stabiel klimaat.

Het plangebied is tevens potentieel geschikt als functioneel leefgebied (vliegroute en foerageergebied) voor vleermuizen. Het groen biedt voedselaanbod en paden en bosranden bieden lijnvormige elementen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. Functioneel leefgebied is ook aanwezig rondom het plangebied in de vorm van tuinen, parken, bos, gevellijnen, bomenrijen, etcetera. Soorten die het plangebied kunnen gebruiken als foerageergebied en vliegroute zijn gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis.

#### **5.3.2.2** *Grondgebonden zoogdieren*

Open water is in en grenzend aan het plangebied afwezig. Hierdoor ontbreekt geschikt habitat voor typisch watergebonden soorten als bever, otter. In het plangebied zijn bovendien geen sporen van bever en otter aangetroffen.

#### **5.3.2.3** *Overige Habitatrichtlijnsoorten*

Overige Habitatrichtlijnsoorten te weten amfibieën, reptielen, dagvlinders, libellen, vissen, kevers, kreeftachtigen en weekdieren worden in het plangebied niet verwacht. Geschikte habitats zijn afwezig of het plangebied ligt niet in het bekende verspreidingsgebied van betreffende soorten. Rugstreeppad, heikikker en poelkikker zijn niet te verwachten in het plangebied. Het plangebied ligt in bebouwd gebied, omgeven door bebouwing, wegen, een vaart en een rivier, waardoor het plangebied redelijkerwijs onbereikbaar is voor de deze soorten. Open water is afwezig, waardoor geschikt habitat voor gevlekte witsnuitlibel afwezig is. Geschikt leefgebied voor muurhagedis (oude muren) is afwezig. Hierdoor is aanwezigheid van deze soort uit te sluiten.

### **5.3.3** **Effectbeoordeling en toetsing**

In deze effectbeoordeling worden uitsluitend de habitatrichtlijnsoorten behandeld waarvoor het plangebied – op basis van dit oriënterende onderzoek – potentie biedt.

### 5.3.3.1 *Vleermuizen*

Het plangebied is potentieel geschikt voor zomer- en paarverblijfplaatsen en functioneel leefgebied van boombewonende vleermuizen.

De planontwikkeling kan invloed hebben op mogelijk aanwezige verblijfplaatsen en functioneel leefgebied. Hierdoor kunnen de verbodsbepalingen Art 3.5 lid 2 en 4 (zie Tabel 1) van de Wnb worden overtreden. Aanvullend onderzoek is nodig in de periode 15 april tot en 1 oktober september middels 4 bezoeken, om te bepalen of:

- voortplantingsplaatsen en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van ruige dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis aanwezig zijn. De tussenliggende tijd tussen de veldonderzoeken is minimaal 20 dagen.

De aanpak voor het aanvullend veldonderzoek is conform de eisen<sup>7</sup> die het bevoegd gezag hieraan stelt. Indien vleermuizen aanwezig zijn en de functionaliteit niet kan worden behouden of dieren verstoord worden, dient een ontheffing of vergunning in bezit te zijn voordat met verbodsbepaling overtredende werkzaamheden kan worden gestart.

---

<sup>7</sup> Vleermuisprotocol 2017

## 5.4 Nationaal beschermde soorten

### 5.4.1 Bronnenonderzoek NDFF

Soort	Soortgroep	Afstand	Vrijgestelde soorten Flevoland
Alpenwatersalamander	Amfibieën	0 - 1 km	Nee
Bruine kikker	Amfibieën	0 - 1 km	Ja
Gewone pad	Amfibieën	0 - 1 km	Ja
Kleine watersalamander	Amfibieën	0 - 1 km	Ja
Meerkikker	Amfibieën	0 - 1 km	Nee
Boommarter	Zoogdieren	0 - 1 km	Nee
Bosmuis	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Egel	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Haas	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Hermelijn	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Huisspitsmuis	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Konijn	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Ree	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Veldmuis	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Vos	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Wezel	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Bastaardkikker	Amfibieën	1 - 5 km	Ja
Ringslang	Reptielen	1 - 5 km	Nee
Muurbloem	Vaatplanten	1 - 5 km	Nee
Wilde ridderspoor	Vaatplanten	1 - 5 km	Nee
Bunzing	Zoogdieren	1 - 5 km	Ja
Dwergmuis	Zoogdieren	1 - 5 km	Ja
Edelhert	Zoogdieren	1 - 5 km	Nee
Steenmarter	Zoogdieren	1 - 5 km	Nee
Levendbarende hagedis	Reptielen	5 - 10 km	Nee
Glad biggenkruid	Vaatplanten	5 - 10 km	Nee
Korensla	Vaatplanten	5 - 10 km	Nee
Aardmuis	Zoogdieren	5 - 10 km	Ja
Das	Zoogdieren	5 - 10 km	Nee
Eekhoorn	Zoogdieren	5 - 10 km	Nee

Tabel 4: Waargenomen Nationaal beschermde soorten (Andere soorten § 3.3 Wnb) binnen een afstand van 5 km van het plangebied. Bron: NDFF – quickscanhulp, geraadpleegd 04-07-2017. Bron vrijgestelde soorten: Wijziging bijlage 3 van de Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Flevoland 2016, 11 april 2017.

## 5.4.2 Verkennend veldonderzoek

### 5.4.2.1 *Vaatplanten*

Bebouwing en rotsen zijn binnen het plangebied afwezig, hierdoor ontbreekt geschikt habitat voor beschermde muurvegetatie, zoals muurbloem, schubvaren en blaasvaren. Er zijn in het plangebied geen akkers, vochtige veengronden, voedselarme bloemrijke graslanden of getijdewerking aanwezig, waardoor soorten als wilde ridderspoor, glad biggenkruid en korensla ontbreken.

### 5.4.2.2 *Grondgebonden zoogdieren*

Het plangebied is enkel geschikt voor Nationaal beschermde soorten zoogdieren waarvoor in Flevoland een provinciale vrijstelling geldt. Dit betreffen o.a. de egel en verschillende soorten muizen. Aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen van boommarter is vanwege de ligging in/grenzend aan een woonwijk, het beperkte (geïsoleerde) bosoppervlak en de daarmee gepaard gaande continue verstoring door menselijke activiteiten redelijkerwijs uit te sluiten. Incidentele doortrekkers en foeragerende dieren kunnen echter niet worden uitgesloten. Vanwege de nabijheid van grote groengebieden maakt het plangebied geen essentieel deel uit van het functioneel leefgebied van boommarter. In het plangebied zijn geen bolvormige nesten aanwezig. De soort is bovendien zeer zeldzaam in Flevoland, waardoor aanwezigheid van eekhoorn redelijkerwijs is uit te sluiten. De steenmarter valt in het plangebied uit te sluiten op basis van het ontbreken van geschikte wegkruipmogelijkheden (gebouwen, steen- en houtstapels). Hoog opgaande moerasvegetatie en open water is afwezig. Daarom is het plangebied ongeschikt zijn voor waterspitsmuis.

### 5.4.2.3 *Amfibieën, reptielen en vissen*

Het plangebied is enkel geschikt voor Nationaal beschermde soorten amfibieën waarvoor in Flevoland een provinciale vrijstelling geldt. Dit betreffen o.a. de bruine kikker en gewone pad. Voor de alpenwatersalamander is geen geschikt habitat (water met brede natuurlijke overzones) aanwezig in het plangebied. Het plangebied is in de huidige toestand ongeschikt als vaste rust- en verblijfplaats voor ringslang, geschikte locaties zoals broeihopen ontbreken. Het plangebied is ongeschikt voor de vissen. In het plangebied ontbreekt namelijk open water.

## 5.4.3 Effectbeoordeling en toetsing

Het plangebied is enkel geschikt voor Nationaal beschermde soorten waarvoor in de provincie Flevoland een vrijstelling geldt. Aanvullend onderzoek naar deze soorten is niet noodzakelijk. Wel geldt

te allen tijde de zorgplicht. Dit houdt in dat indien mogelijk schadelijke effecten op soorten zoals gewone pad, bruine kikker egel en muizen zoveel mogelijk dienen te worden voorkomen. Te denken valt aan het verplaatsen van dieren naar veilige locaties buiten het werkgebied indien zij aangetroffen worden tijdens de werkzaamheden, of daar direct aan voorafgaand.

## 6 Conclusies en aanbevelingen

### 6.1 *Beschermde gebieden*

#### 6.1.1 **Wet natuurbescherming**

Op basis van de afstand tot het plangebied en de aard van de werkzaamheden valt voorhand uit te sluiten dat de activiteiten de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden zullen aantasten. Aanvullend onderzoek is niet noodzakelijk. Het aanvragen van een ontheffing of vergunning is niet nodig.

#### 6.1.2 **Verordening fysieke leefomgeving**

Op basis van de afstand tot het plangebied en de aard van de werkzaamheden valt voorhand uit te sluiten dat de activiteiten negatieve effecten hebben op het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Aanvullend onderzoek is niet noodzakelijk. Het aanvragen van een vergunning is niet nodig.

### 6.2 *Beschermde soorten*

#### 6.2.1 **Soorten Vogelrichtlijn**

##### 6.2.1.1 *Sperwer*

De voorgenomen ontwikkelingen kunnen leiden tot schadelijke effecten op potentieel aanwezige verblijfplaatsen en functioneel leefgebied van de sperwer. Aanvullend onderzoek voor sperwer in de periode 1 april- 15 juli (door middel van 3 veldbezoeken) is noodzakelijk om de functie van het plangebied voor de sperwer in kaart te brengen. Indien nestplaatsen aanwezig en de betreffende betreffende nestboom moet worden gekapt dient een ontheffing Wet natuurbescherming in bezit te zijn voordat met de kapwerkzaamheden gestart kan worden.

##### 6.2.1.2 *Niet jaarrond beschermde nesten en Algemene vogels*

Het plangebied is geschikt voor voortplantingsplaatsen algemene vogelsoorten waarvan de nesten



niet jaarrond beschermd zijn. In gebruik zijnde nesten mogen in principe nooit worden verstoord. Door onder andere buiten het broedseizoen (grofweg 15 maart – 15 juli) te werken zijn schadelijke effecten op nesten van deze vogels te voorkomen.

## 6.2.2 Soorten Habitatrichtlijn

### 6.2.2.1 *Vleermuizen*

Aanwezigheid van ruige dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis, in het plangebied is niet uit te sluiten. De herontwikkeling van het plangebied kan invloed hebben op aanwezige potentieel geschikte verblijfplaatsen. Hierdoor kunnen de verbodsbepalingen Art 3.5 lid 2 en 4 (zie Tabel 1) van de Wnb worden overtreden. Aanvullend onderzoek is nodig in de periode 15 april tot en 1 oktober middels 4 bezoeken, om te bepalen of voortplantingsplaatsen en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van ruige dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis aanwezig zijn. De tussenliggende tijd tussen de veldonderzoeken is minimaal 20 dagen. De aanpak voor het aanvullend veldonderzoek is conform de eisen<sup>8</sup> die het bevoegd gezag hieraan stelt. Indien vleermuizen aanwezig zijn en de soorten niet kunnen worden ontzien, dient een ontheffing Wet natuurbescherming in bezit te zijn voordat met de sloop- en kapwerkzaamheden kan worden gestart.

## 6.2.3 Nationaal beschermde soorten

Het plangebied is potentieel geschikt voor Nationaal beschermde faunasoorten waarvoor in de provincie Flevoland een vrijstellingsbesluit van kracht is. Voor deze soorten is er geen ontheffing vereist en aanvullend onderzoek is niet noodzakelijk. Wel geldt voor deze soorten de algemene zorgplicht. Dit houdt in dat indien mogelijk schadelijk effect op soorten zoals gewone pad, bruine kikker, egel en (spits)muizen zoveel mogelijk dient te worden voorkomen. Te denken valt aan het verplaatsen van dieren naar veilige locaties buiten het werkgebied indien zij aangetroffen worden tijdens de werkzaamheden.

## 6.3 *Aanbevelingen*

Los van de onderzoeksresultaten, maar als duurzame inrichtingsmaatregel “natuurinclusief bouwen”, heeft het de ecologische voorkeur om rekening te houden met flora en fauna in het nieuwe ontwerp.

- Behoud zoveel mogelijk bomen in het plangebied. Dit verhoogt de natuurkwaliteit binnen het plangebied. Ecologisch waardevolle bomen kunnen door de deskundig ecooloog worden

---

<sup>8</sup> Vleermuisprotocol 2017

aangewezen.

- Maak gebruik van inheems gebiedseigen plantmateriaal.
- Streef naar inpassing van planten en dieren die in en rond het plangebied hun habitat (kunnen) vinden. In Tabel 2, Tabel 3, Tabel 4 wordt opgesomd om welke soorten het gaat. Neem contact op met de deskundig ecooloog voor inrichtingsadviezen.
- Streef naar een zo ecologisch mogelijk beheer van het groen. Doel van het beheer is dan structurele aanwezigheid van holle, oude bomen voor soorten die gebruik maken van hollen. Ook lage vegetatie, struiken, rillen, wallen, etc voor kleine zoogdieren, amfibieën en vogels.
- Ecoresult B.V. kan u hierover adviseren en u kunt dit opnemen in de nieuwe situatie.

## 7 Geraadpleegde bronnen

### 7.1 *Literatuur*

Anon., 2017. Anders wonen in de Waterwijk. Atelier Dutch, Almere.

### 7.2 *Internet*

Beschermde soorten

NDFF Verspreidingsatlas – <https://www.verspreidingsatlas.nl/>

Wilde Planten – <http://wilde-planten.nl/>

Reptielen en amfibieën – <http://raxon.nl/>

Vogels – <https://www.sovon.nl/>

Libellen en vlinders – <https://www.vlinderstichting.nl/>

Beschermde gebieden

<https://calculator.aerius.nl/calculator>

<http://kaart.flevoland.nl/natuurbeheerplan/>

<https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/default.aspx?main=gebieden>

Kadaster

<https://bagviewer.kadaster.nl/>

Nationale Databank Flora en Fauna

<http://app.quickscanhulp.nl/>

Natuurwetgeving

<http://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2017-01-01#Hoofdstuk2>

[www.rvo.nl](http://www.rvo.nl)

PDOK – Publieke Dienstverlening op de Kaart

<http://pdokviewer.pdok.nl>

Kennisdocumenten soorten

<https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

Spelregels EHS

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/brochures/2007/07/01/spelregels-ehs-beleidskader-voor-compensatiebeginsel-ehs-saldobenadering-en-herbegrenzen-ehs>

Vleermuisprotocol 2017

<http://ecoresult.nl/algemeen/vleermuisprotocol-2017/>

## Bijlage 1 Foto-impressie plangebied



Het plangebied, gezien vanuit het oosten. Foto: L. Boon, Ecoresult B.V.



Het plangebied, gezien vanuit het zuiden. Foto: L. Boon, Ecoresult B.V.



Potentiële nestplaats van sperwer. Foto: L. Boon, Ecoresult B.V.



Het plangebied, gezien vanuit het oosten. Foto: L. Boon, Ecoresult B.V.